

**MIKÄ USKONNONOPETUKSESSA
MUUTTUU UUDEN
OPETUSSUUNNITELMAN
MYÖTÄ?**

Seminaari perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista

Opetushallitus 13.3.2015

FT tutkija Kati Mikkola, (HY, SKS)

kati.m.mikkola@helsinki.fi

KULTTUURINEN NÄKÖKULMA KOROSTUU

- Oppiaineen tehtävänä on edistää uskonnon ja kulttuurin välisen suhteen ymmärtämistä
- Nivoutuu myös seuraaviin tehtäviin:
 - antaa laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys
 - perehdyttää opiskeltavaan uskontoon ja sen monimuotoisuuteen
 - antaa oppilaalle aineksia oman identiteetin, elämänkatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin

KÄSITTEET

○ Kulttuuri

- yhteisön henkisten ja aineellisten saavutusten kokonaisuus

○ Uskonnon kulttuurivaikutukset

- uskonnon vaikutukset kulttuurin eri osa-alueilla, esim. taiteessa, populaarikulttuurissa, arkkitehtuurissa, tieteessä, tapakulttuurissa, lainsäädännössä ja kielessä

○ Populaarikulttuuri

- suositut, usein viihdeteollisuuden tuottamat kulttuurituotteet, jotka ovat läsnä ihmisten arjessa
 - esim. elokuvat, sarjakuvat, radio- ja televisio-ohjelmat, aikakauslehdet, viihdekirjallisuus, populaarimusiikki ja mainokset
 - populaarikulttuurin ja taiteen välille ei voida vetää tiukkaa rajaa
-

USKONTO JA KULTTUURI

- Uskonto on osa kulttuuria
- Uskonnot ovat muovanneet kulttuureja eri aikoina ja eri puolilla maailmaa
 - uskonnon kulttuurivaikutukset
- Kulttuuri on vaikuttanut uskonnon saamiin muotoihin eri aikoina ja eri puolilla maailmaa
 - uskontojen sisäinen monimuotoisuus

POPS JA USKONTOJEN MONIMUOTOISUUS

- Monimuotoisuus ilmiönä: olennainen piirre kaikissa uskonnoissa
- Perheiden ja yhteisöjen monikulttuurisuus ja moniuskontoisuus
- Enemmistönä/vähemmistönä elämiseen liittyvät kysymykset
- Uskonnon rooli osana kulttuuri-identiteettiä
 - evankelisluterilainen oppimäärä 7–9: ”Jäsennetään omaa suhdetta luterilaisuuteen, suomalaisuuteen ja eurooppalaisuuteen.”
 - islamin oppimäärä 7–9: ”Jäsennetään omaa suhdetta islamiin, suomalaisuuteen ja islamilaiseen maailmaan.”

POPS JA OPETUKSEN AJANKOHTAISUUS

- Opetuksessa käytettävä ajankohtaisia aineistoja ja esimerkkejä:
 - koskee sekä opetuksen sisältöjä että menetelmiä
 - esim. media, taide, populaarikulttuuri, politiikka, eettiset kysymykset
- Tähtäimessä motivointi ja tarpeelliset taidot:
 - ymmärtääkseni ympäröivää todellisuutta, tarvitsen tietoa uskonnoista
 - uskontojen monilukutaito, lähdekritiikki
 - kuvien lukemisen taidon ja medialukutaidon soveltaminen uskonnon oppiaineeseen osa opettajan ammattitaitoa

KULTTUURINEN NÄKÖKULMA ALAKOULUSSA

- Vuosiluokkien 1–2 sisällöissä:
 - tutustuminen omaan perheeseen ja sukuun
 - perheiden erilaiset tavat viettää juhlia
 - oman uskonnon monimuotoisuus
- Vuosiluokkien 3–6 sisällöissä:
 - opiskeltavan uskonnon kertomusten vuorovaikutus taiteen, tieteen ja kulttuurin kanssa
 - uskontoihin liittyvien teemojen käsittely mediassa ja populaarikulttuurissa
 - opiskeltavan uskonnon sisäinen monimuotoisuus

KULTTUURINEN NÄKÖKULMA YLÄKOULUSSA

- Vuosiluokilla 7–9 uskontoon perehdytään nimenomaan kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä:
 - tarkastellaan uskontojen yhteiskunnallista ja poliittista vaikutusta
 - opetellaan tunnistamaan ja analysoimaan uskonnollisia teemoja tieteessä, mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

USKONNON ARVIOINTIKRITEERIT

- 6. luokan päätteeksi:
 - oppilas tunnistaa uskontojen merkityksiä yhteiskuntien kehityksessä, kulttuurissa ja mediassa ja osaa antaa niistä esimerkkejä
- Päätösarvioinnissa:
 - oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskuntoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa
 - oppilas osaa kuvailla opiskelemansa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta
 - hän osaa kuvailla uskonnoissa ja katsomuksissa vallitsevaa moninaisuutta
 - hän osaa antaa esimerkkejä uskonnollisista aiheista mediassa, taiteessa ja populaarikulttuurissa

KIITOS!

